

Maisteelt en bodemdaling op veen in Friesland	
Beschrijving maatschappelijk probleem/opgave	In Fryslân is met de Feangreidefisy de lijn ingezet om maaiveldddaling door veenoxidatie zoveel mogelijk te vertragen. Met het oog hierop willen Provinciale Staten op pure veengronden (zonder kleidek) kerende grondbewerking voor onder andere maisteelt ontmoedigen. In dat kader is het project “Maisteelt en bodemdaling op veen in Friesland” gestart. Met het project willen provincie en landbouw handvatten ontwikkelen voor een duurzame teelt van maïs (of alternatieven), gezien vanuit de veenweideproblematiek en gezien vanuit het bredere perspectief van een gezonde bedrijfsvoering van de melkveehouderij in het Friese veenweidegebied. Het gehele project bestaat uit een demonstratiedeel en een deskstudie. In het demonstratiedeel worden op een praktijkperceel vier verschillende teeltsystemen met elkaar vergeleken (1. Ploegen, 2. Niet kerende grondbewerking, 3. Strokenteelt en 4. Vruchtwisseling c.q. strokenteelt met een vroeg maisras). Daarnaast worden enkele detaildemo’s aangelegd met verschillende strokenfreestechieken, met grasonderzaai en verschillende bemestingsgiften en bemestingsmethoden.
Welke onderzoeksvraag wordt beantwoord	Is er in het Friese veenweidegebied een goede opbrengst met maïs te behalen bij niet-kerende grondbewerking? De sub-vragen hebben te maken met de effecten op grondwaterstanden (en afgeleid: veenoxidatie) enerzijds en de effecten van specifieke teeltaspecten en eventuele alternatieven anderzijds. Deze zijn te vinden in de eindrapportage (zie Links)
Wat is de doelstelling van het project	Het literatuuronderzoek schetst de huidige praktijk in het Friese veenweidegebied zodat er een goed omschreven basis ligt om verdere (effect)studies uit te voeren rond het telen van maïs of alternatieve gewassen. Daarnaast is op een overzichtelijke wijze de bestaande kennis rond ruwvoerteelt en bodemdaling op veen op een rij gezet. Modelberekeningen voor een gemiddeld in- en extensief bedrijf geven inzicht in de betekenis van de maïs voor de inkomsten en milieueffecten (waaronder het totaal aan broeikasgasemissies) van het melkveebedrijf. De deskstudie geeft tot slot een beeld van waar de kennishiaten liggen en waar verder onderzoek nodig is. De praktijkproeven zijn aangelegd om te demonstreren dat je met maïs zonder kerende grondbewerking goede opbrengsten kan behalen, en praktische kennis te vergaren met het telen van maïs in het Friese veenweidegebied met verschillende teeltsystemen.
Beoogde resultaten / producten	Rapportage van de bevindingen voor zowel de deskstudie als de praktijkproeven.
Resultaten	Eind 2019 is de eindrapportage van het onderzoek opgeleverd. De resultaten van twee jaar maïs telen op veen laten vergelijkbare opbrengsten zien voor het geploegde systeem en het systeem waarbij de bodem bewerkt is met de strokenfrees. Bij beide systemen liggen de opbrengsten gemiddeld over de twee jaar rond de 16 ton droge stof per hectare. In 2017 was de draagkracht onder alle systemen niet super, mede doordat er gemeten is onder zeer natte omstandigheden. De draagkracht onder de gras en strokenfrees systemen was in 2017 beter dan onder de geploegde en gewoelde systemen. Door de warme en droge omstandigheden in 2018 was de draagkracht van alle systemen goed. Verschillende strokenfreesmachines laten een vergelijkbare maïsoopbrengst zien. Na een deskstudie en twee jaar maisteelt op veen in demonstratievorm kan geconcludeerd worden dat een alternatief maisteeltsysteem op veenweide in Friesland met behoud van opbrengst mogelijk blijkt. Met een verminderde grondbewerking (zoals strokenteelt) wordt er minder grond bewerkt, dus is er minder risico op veenoxidatie, de draagkracht van het perceel is beter, en gedurende het seizoen is er een hogere grondwaterstand dan op grasland.
Doelgroep	Agrariërs en loonbedrijven in het Friese veenweidegebied

Deelnemers	Het project is uitgevoerd door Wageningen UR en Aequator Groen & Ruimte en begeleid door een klankbordgroep met melkveehouders, loonwerkers en de provincie Friesland.
Contactpersoon + contactgegevens	John Verhoeven, Wageningen Livestock Research Everhard van Essen, Aequator Groen & Ruimte Nicolette Hartong, Provincie Fryslân - n.e.m.hartong@fryslan.frl
Status	Afgerond
Links	De eindrapportage is te vinden op: https://www.veenweidefryslan.frl/uploads/assets/uploads/rapportage-mais-op-veenweide-2019.pdf
Looptijd	2017 – 2019
Locatie	Aldeboarn
Samenhang andere projecten	Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Veenweide. Geen directe samenhang met andere veenweideprojecten.
Peildatum	Januari 2021